

İZLENCE

TKL 201 Türk Dili I

Öğretim Görevlisi: Dr. Öğretim Üyesi Emrah Pelvanoğlu, emrah.pelvanoglu@yeditepe.edu.tr,

Ofis: Güzel Sanatlar Binası, Eğitim Fakültesi, 5İ12

Dersin Tanımı

TKL 201 Türk Dili dersi zorunlu üniversite dersleri arasında yer alır. Öğrencilerin ilk ve ortaöğretim düzeylerindeki Türk Dili ve Edebiyatı eğitimlerinin ve bu bağlamda kazandıkları dil becerisinin, yükseköğretim düzeyinde devam ettirilmesi esastır. Bu ders, ilgili YÖK kanunda belirtilen bu esas çerçevesinde düzenlenerek işlenir.

Dersin Amacı

Dersin temel amacı, öğrencileri dilin doğal, herkes için eşit ve öylece elde edilmiş basit bir alet olmadığı, hayati ve geliştirilebilir bir zihin becerisi olduğu konusunda ikna etmektir. Ders bu amaçla öğrencilerin genel olarak “dil” özel olarak “Türk Dili” hakkındaki bilgilerini günceller. Yazı dilinin günlük ve işlevsel kullanımının geliştirilmesini sağlar. Öğrencilerin, konuşma ve özel olarak argüman geliştirme konusundaki mantıksal tutarlığın etik ve rasyonel gerekliliğini kavramalarını amaçlar ve bu amaçla safsata ve tasım gibi temel retorik bilgileri öğrencilere kazandırılmaya çalışılır. Dönem sonunda öğrencilerin getirecekleri örnekler derste tartışılarak ilgili bilgiler pekiştirilir.

Dersin Kaynakları

Zorunlu Kaynaklar:

Barthes, Roland. “Sözden Yazıya”. *Sesin Rengi: Söyleşiler*. Çev. Ahmet Nüvit Bingöl. İstanbul: Metis Yayınları, 2017, 11-15.

Kerimoğlu, Caner. “Dilin Kökeni Arayışları I: Dilin Kökeniyle İlgili Akademik Tartışmalar”. *Dil Araştırmaları Dergisi* 18 (Bahar 2016): 47-84.

Pelvanoğlu, Emrah (Haz). *Radyo TKL: Dil, Kültür ve Edebiyat*. Yeditepe Üniversitesi Podcast Kanalları. <https://podcasts.apple.com/tr/podcast/radyo-trl-t%C3%BCrk-dili-ve-edebiyat%C4%B1-%C3%B6%C4%9Fretmenli%C4%9Fi-b%C3%B6l%C3%BCm%C3%BC/id1526168385>

Öz, Duygu Yavuz ve Burcu Kaya. *Orhun Yazıtları: Edisyon Kritikli Yayın*. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Yayınları, 2023.

Suleyman, Mustafa. *Yaklaşan Dalga: Teknoloji, Güç ve 21. Yüzyılın En Büyük İkilemi*. Çev. Omca Korugan. İstanbul: Doğan Kitap, 2024.

Uyar, Tevfik. *Safsatalar: Aklın Kırk Haramisi*. İstanbul: Destek Yayınları, 2019.

Önerilen Elektronik Kaynaklar:

“Crash Course YouTube Kanalı”, “How To Argue – Philosophical Reasoning”: <https://youtu.be/NKEhdsnKKHs>

“Crash Course YouTube Kanalı”, “How To Argue – Induction & Abduction”: <https://youtu.be/wrCpLJ1XAw>

<https://defterarkasi.com/2017/09/24/ad-hominem-nedir-ne-degildir/>

İFA Youtube Kanalı, Safsata Savar Programı

https://www.youtube.com/watch?v=b1Z9sJhCrPk&list=PL4sLdg6opbB6hikq23BOXk3Ys_KdPd0T6

Kubbealtı Lügati, <http://lugatim.com/>

Türk Dili Kurumu Sözlükleri, <http://sozluk.gov.tr/>

<https://yalansavar.org/2014/08/26/safsatalar/>

<https://yalansavar.org/yalansavar-safsatalar-listesi/>

Önerilen Basılı Kaynaklar:

Alpay, Yalın. *Post-Truth: Yalanın Siyaseti*. İstanbul: Destek Yayınları, 2018.

Ercilasun, Ahmet Bican. *Türk Kağanlığı ve Türk Bengü Taşları*. İstanbul: Dergâh Yayınları, 2016.

Yasin, Ramazan. *Düşünmenin Alfabetesi: Bir Eleştirel Düşünme Kitabı*. İstanbul: Babil Kitap, 2020.

Frase, Peter. Dört Gelecek: Kapitalizmden Sonra Hayat. Çev. Akın Emre Pilgir. İstanbul: Koç Üniversitesi Yayınları, 2020.

Nadler, Steven ve Lawrence Shapiro. *İyi İnsanlar Kötü Düşününce: Felsefe Bizi Kendimizden Nasıl Korur?* Çev. Ali Karatay. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2025.

Schopenhauer, Arthur. *Eristik Diyalektik*. Çev. Ülkü Hıncal. İstanbul: Sel Yayınları, 2018.

Dersin Yükümlülükleri

Bütün derslerde aranan %80 devam zorunluluğu bu ders için de geçerlidir. Dersin izlencesi ve kaynaklarının bir kısmı “yulearn” sistemi üzerinden paylaşılacaktır. Bu sebeple her öğrenci sisteme erişmek için gerekli ön şartları yerine getirmek ve dersi sistem üzerinden haftalık olarak takip etmekle yükümlüdür.

Münazara takımları, ara sınav haftasının hemen öncesi ya da sonrasında dersin öğretim görevlisi tarafından belirlenecek ve yulearn üzerinden ilan edilecektir. Öğrenciler, hangi münazara takımında olduğunu öğrenmek ve takım arkadaşları ile iletişime geçmekle yükümlüdürler. Yine yulearn üzerinden ilan edilecek olan münazara konuları ilgili derste yapılacak kura ile takımlara paylaştırılacaktır. Münazara kural ve ölçme değerlendirme esasları bu izlencenin sonunda yer almaktadır. Geçerli bir mazereti olmadan takımını terk eden münazaracı kendiliğinden “0”almış olur.

Ders Programı

Birinci Ders (29 Eylül-03 Ekim): Başlangıç. Dersin ve izlencenin tartışılması.

İkinci Ders (06-10 Ekim): Dilin tanımı, özellikleri ve dilin ortaya çıkışına dair başlıca kuramlar. Dil-bilinç, dil-doğa, dil-kültür sorunsalları.

Üçüncü Ders (13-17 Ekim): Yazı dili uygulamaları (1): Bir zihin düzenleme performansı olarak yazılı söz.

Dördüncü Ders (20 Ekim -24 Ekim): Yazı dili uygulamaları (2): Bir dilekçenin anatomisi.

Beşinci Ders (27 Ekim- 31 Ekim): Yeryüzündeki diller ve dil aileleri. Türkçenin bu diller arasındaki yeri ve macerası. *Orhon Yazıtları*.

Altıncı Ders (03-07 Kasım): *Orhon Yazıtları* incelemesi.

ARASINAV: 8 KASIM CUMARTESİ 10.00-12.00

Yedinci Ders (10 Kasım -14 Kasım): Münazara takımlarının belirlenmesi ve münazara konularının takımlar arasında dağıtılması için son hafta.

Temel Kavramlar: Retoriğin üç silahşörü: Ethos, Pathos, Logos; Önerme, Öncül, Çıkarım, Argüman, Tasım. Safsata ve Türleri: Biçimsel (Formal) Safsatalar ve Serbest (Informal) Safsatalar.

Sekizinci Ders (17 Kasım-21 Kasım): Adam Karalama (Ad Hominem) Safsataları, Bir Bilen Safsatası (Ad Verecundiam), Çoğunluğa Başvurma (Ad Populum), Tepkisel İndirgemecilik (Strawman) Safsatası.

Dokuzuncu Ders (24 Kasım-28 Kasım): Felaket Tellallığı Safsatası (Slippery Slope),

“Zamanlama Manidar!” Safsatası (Post Hoc Ergo Propter Hoc / Bundan sonra, o hâlde bu yüzden), Yanlış Benzetme Safsatası (False Analogy), Ya Siyah Ya da Beyaz Safsatası (Black&White).

Onuncu Ders (01-05 Aralık): Münazara

On Birinci Ders (08- 12 Aralık): Münazara

On İkinci Ders (15-19 Aralık): Münazara

On Üçüncü Ders (22-26 Aralık): Münazara

On Dördüncü Ders (29 Aralık-02 Ocak): Münazara

FİNAL SINAVI: 08 Ocak Perşembe 11.00-13.00

Ölçme Değerlendirme: Vize: 30 p. Final: 40 p. Münazara: 30 p.

MÜNAZARA REHBERİ

AMAÇ

Bu el kitapçığı, Türk Dili I dersi kapsamında yapılacak münazara etkinliklerinde öğrencilere rehberlik etmeyi amaçlamaktadır. Hedef, öğrencilerin güncel konular hakkında eleştirel düşünme becerilerini geliştirmeleri, safsatalardan uzak durmaları ve etkili konuşma pratiği kazanmalarınıdır.

MÜNAZARA KURALLARI

- Takımlar 5 kişiden oluşur: Hükümet ve Muhalefet.
- Her öğrenci konuşma sırası geldiğinde sözlü olarak sunum yapar. Her türlü yazılı metin kullanımı kesinlikle yasaktır. Yazılı metinlerden kabul edilebilir referans sınırlarının ötesinde yararlanılan öğrencilerin münazaraları ya geçersiz sayılacak ya da çok düşük puanlanacaktır.
- Her maç en fazla 90 dakika sürer.

OTURUM AKIŞI

Aşama	Süre	Açıklama
Açış Konuşmaları	3 x 2 dk	Takım açış konuşmacıları takımını tezlerini ortaya koyar ve münazaracıların içeriklerinden bahseder.
Genişletilmiş Konuşmalar	3 x 3 dk	Açış konuşmacısının kısaca bahsettiği içerikler münazaracılar tarafından detaylandırılır.
Kapanış Konuşmaları	2 x 3 dk	Takımların kapanış konuşmacıları takım argümanlarını hatırlatır, ikinci tur öncesi karşı takıma ilk cevaplar verilir..
Soru-Cevap Turu	15–20 dk	10 dakikalık aranın ardından takımlar karşı takıma sormak üzere 3'er soru hazırlar ve ikinci tur bu sorular ve verilen cevaplarla geçer.
Serbest Tartışma	10–15 dk	Son turda münazaracılar ve izleyiciler serbest tartışmaya girer.
Kapanış Konuşmaları	2 x 1 dk	Her takım kapanış değerlendirmesi yapar.

İYİ BİR ARGÜMAN NASIL OLUŞTURULUR?

1. İddia: Savunduğunuz temel görüş. **2. Gerekçe:** Neden bu görüşü savunduğunuz. **3. Kanıt:** Örnek, istatistik, otorite görüşü vb.

Örnek:

İddia: Teknoloji insan emeğini ikame etmelidir.

Gerekçe: Bu, insanları monoton ve tehlikeli işlerden kurtarır.

Kanıt: Otomasyon sayesinde üretkenlik artarken iş kazaları azalmıştır (OECD, 2021).

İKNA STRATEJİLERİ

- Analogiler kullanın (“Bu durum tıpkı ... gibi.”)
- Sayısal verilerle destekleyin.
- Karşı tarafı doğrudan değil, fikirlerini hedef alarak eleştirin.
- Hitabetinizi net, vurucu ve sade tutun.

TARTIŞMA İÇİN DAVRANIŞ KURALLARI

- Söz kesmeyin, sözü istenmeden almayın.
- Eleştiriyi kişiselleştirmeyin.
- Yüksek sesle konuşmaktan kaçının, sakın ve etkili bir ton kullanın.
- Beden dili ile destekleyici olun.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ

Kriter	Puan (0–20)
Akıl yürütmenin geçerliliği	
Argümanların açıklığı ve tutarlılığı	
Karşı argümanlarla başa çıkma	
Etkili konuşma ve diksiyon	
Ekip çalışması ve rol dengesi	
Safsata yapmama	

Toplam: 100 puan üzerinden değerlendirilir.
